

Sygn. akt V U 192/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący SSO Marzena Głuchowska

Protokolant Barbara Wypych

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2014 r. w Kaliszu

odwołania R. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 31 stycznia 2014 r. Nr (...)

oraz z dnia 31 stycznia 2014 r. Nr (...)

w sprawie R. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę i ustalenie wartości kapitału początkowego

1. Zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 31 stycznia 2014 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu R. K. emeryturę poczynając od dnia (...)

2. Oddala odwołanie od decyzji z dnia 31 stycznia 2014 r. znak (...).

UZASADNIENIE

W dniu 12.11.2013 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach dla R. K..

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 30.01.2014 r. w sprawie (...) odmówił R. K. prawa do emerytury. Zdaniem ZUS w O. odwołujący nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. 2004 r., nr 39, poz. 353 ze zm.) tj. nie wykazał 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji w dniu 13.02.2014 r. R. K. wniósł odwołanie, w którym podniósł, iż wykonywana przez niego praca w okresie od 17.11.1975 r. do 31.12.1998 r. i nadal w (...) S.A. na stanowisku kierowcy lokomotywy spalinowej o mocy 300 KM, na którym to stanowiskach wykonywał pracę stale, jest pracą na stanowiskach wymienionych w wykazie A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, co uprawnia go do uzyskania wcześniejszego świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS w O. podtrzymał argumentację wcześniej przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podniósł, iż odwołujący nie udowodnił 15 lat zatrudnienia w szczególnych warunkach oraz wniósł o oddalenie odwołania R. K..

Decyzją z dnia 30.10.2014 r. znak (...) -2003 organ rentowy ponownie ustalił odwołującemu kapitał początkowy. Do obliczenia kapitału przyjęto podstawę wymiaru składek z 10 lat od 01.01.1978 r. do 31.12.1987 r. i wskaźnik wysokości podstawy wymiaru – 122,69%. Od tej decyzji odwołujący wniósł odwołanie, w którym kwestionował wyliczenie kapitału i wnosił o przyjęcie do obliczenia kapitału zarobków z lat 1978 do 1987 oraz przyjęcie za rok 1982 zarobków w kwocie przyjętej w 2004 r. Obniżenie zarobków za rok 1982 nastąpiło o 53370 zł – kwot rekompensat.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Kaliszu ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący urodził się dnia (...) Wykazał staż pracy na dzień 01.01.1999 r. wynoszący 29 lat 3 miesiące i 3 dni. Organ rentowy nie uznał odwołującemu okresu pracy w szczególnych warunkach od 17.11.1975 r. do 31.12.1998 r. i nadal w (...) S.A. na stanowisku kierowcy lokomotywki spalinowej o mocy 300 KM.

Odwołujący nie należy do OFE. Odwołujący posiadał status pracownika.

W niniejszej sprawie odwołujący zmierzał do wykazania okresu pracy w warunkach szczególnych od 17.11.1975 r. do 31.12.1998 r. i nadal w (...) S.A. na stanowisku kierowcy lokomotywki spalinowej o mocy 300 KM.

Odwołujący w okresie od 17.11.1975 r. do 31.01.2006 r. zatrudniony był w (...) Spółka Akcyjna w P..

W świadectwie pracy z dnia 31.01.2006 r. stanowisko odwołującego określono jako kierowca lokomotywki, konserwator, czyszczarniany. W świadectwie tym nie zawarto danych o pracy w szczególnych warunkach, mimo odpowiedniej rubryki na ten temat.

W dniu 31.01.2006 r. odwołującemu wystawiono świadectwo pracy w szczególnych warunkach wskazując okres od 17.11.1975 r. do 31.01.2006 r. stanowisko czyszczarnianego, kierowcy lokomotywki, konserwatora.

Wskazano Zarządzenie Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31.03.1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Dział X poz. 10 punkt 2 załącznika do Zarządzenia.

Na podaniu o przyjęcie odwołującego do pracy z dnia 12.11.1975 r. wskazano stanowisko konserwatora. W angażu z dnia 01.10.1976 r., 27.12.1976 r. wskazano stanowisko kierowca lokomotywki. W piśmie z dnia 27.09.1976 r. wskazano o przeszerogowaniu odwołującego od dnia 01.10.1976 r. ze stanowiska konserwatora na stanowisko kierowcy lokomotywki. Stanowisko kierowcy lokomotywki określano w angażach z dnia: 01.10.1980 r., 01.03.1981 r., 01.09.1981 r., 05.08.1982 r., 01.11.1982 r., 01.04.1983 r., 01.07.1983 r., 01.02.1984 r., 01.02.1986 r., 01.02.1987 r., 01.08.1989 r., 01.05.1990 r., 01.06.1992 r., 01.07.1992 r., 01.08.1992 r., 01.06.1994 r., 30.09.1994 r., 01.12.1994 r., 27.09.1995 r. W piśmie z dnia 09.12.1988 r. wskazano obowiązki i wynagrodzenie za konserwację i utrzymanie sprawności instalacji tryskaczowej w młynie. W angażu z dnia 01.01.1988 r., 01.01.1990 r. wskazano stanowisko kierowcy. W kwestionariuszu osobowym z dnia 20.10.1992 r. wskazano stanowisko kierowcy lokomotywki. W angażu z dnia 27.08.1996 r. wskazano stanowisko ślusarz- kierowca lokomotywki i miejsce pracy – warsztat. W wypowiedzeniu warunków pracy z 30.05.1998 r. wskazano dotychczasowe stanowisko – kierowca lokomotywki, konserwator instalacji ppoż w młynie, a zaproponowane stanowisko – rolnik, kierowca lokomotywki i nadzór nad instalacją tryskaczową. Uprawnienia do samodzielnego kierowania lokomotywka spalinową do 300Km odwołujący posiada od 19.06.1976 r.

Odwołujący wykonywał pracę kierowcy lokomotywy co najmniej w okresie od 19.06.1976 r. do 27.08.1996 r. Wtedy wykonywał te pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. odwołujący odprowadzał wagony z górki rozrządowej do

elewatora. Był to transport odbywający się na terenie zakładu. Po sierpniu 1996 r. odwołujący wykonywał także pracę kierowcy lokomotywy, lecz prace tę łączył z innymi pracami: konserwatora i czyszczarnianego w elewatorze.

(dowód: zeznania odwołującego, akta osobowe odwołującego, zeznania świadków S. G. i Z. M.).

Jako praca w szczególnych warunkach wymieniona została w wykazie A dział X poz. 10 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 08.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, praca przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty. W Dziale VIII poz. 13 przepisów ogólnych wskazano – prace zakładowych służb kolejowych bezpośrednio związane z utrzymaniem ruchu pociągów.

Możliwość uzyskania emerytury przez mężczyzn przed ukończeniem 65 roku życia przewidywał do 31.12.2008 r. przepis art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 39, poz. 353 ze zmianami). Obecnie osoby urodzone po 31.12.1948 r., które osiągnęły wiek wymieniony w art. 32 i pracowały w szczególnych warunkach mogą przejść na emeryturę na warunkach przewidzianych w art. 184 wymienionej ustawy. Muszą, m.in. spełniać warunek wykazania stażu pracy 25 lat dla mężczyzn i 15 lat pracy w szczególnych warunkach na dzień 01.01.1999 r. Przepis ten wymagał także dla spełnienia warunków do świadczenia, rozwiązania stosunku pracy i braku przynależności do OFE. Od 01.01.2013 r. warunek rozwiązania stosunku pracy nie obowiązuje.

Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Wiek emerytalny takich osób, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie ustawy oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zmianami), a także na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie wymienionych aktów.

Pierwszym z warunków jest brak przynależności do OFE oraz rozwiązanie stosunku pracy i odwołujący ten warunek spełnia. Kolejnym warunkiem jest ukończenie 60 roku życia. Odwołujący osiągnął wymagany przez przepisy wiek w dniu (...). Następnym warunkiem jest przepracowanie wymaganego okresu zatrudnienia tj. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Odwołujący wykazał okresy składkowe i nieskładkowe za okres ponad 29 lat na dzień 01.01.1999 r. Ostatnim warunkiem uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest przepracowanie co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze na dzień 01.01.1999 r.

Aby wykonywaną pracę można było zaliczyć do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, musi to być rodzaj pracy wskazanej w załączniku A do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Praca ta, zgodnie z brzmieniem § 2 ust 1 wymienionego rozporządzenia musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymaganym na danym stanowisku. Stosownie do ustępu 2 § 2 ww. rozporządzenia okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Co do (...) pracodawca nie istnieje ale wystawił odwołującemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za cały sporny okres.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego przedmiotem postępowania w sprawie o wcześniejszą emeryturę jest ustalenie tego świadczenia z uwagi na warunki pracy, co oznacza konieczność poczynienia ustaleń dotyczących rodzaju i wymiaru zatrudnienia w warunkach szczególnych.

W świetle powołanego wyżej § 2 rozporządzenia Rady Ministrów zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody m. in. zeznania świadków (por. uchwała SN z 21.09.1984 r., sygn. akt III UZP 48/84 niepublikowana LEX nr 14630).

W rozpoznawanej sprawie, jak wyżej wskazano, odwołującemu wystawiono świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako kierowca lokomotywy spalinowej co najmniej w okresie od 19.06.1976 r. do 27.08.1995 r. Odwołujący wykazał okres ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Odwołujący spełnił zatem warunki wymienione w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc Sąd uwzględnił odwołanie i przyznał odwołującemu emeryturę.

Co do wysokości kapitału początkowego zgodnie z wnioskiem odwołującego policzono mu kapitał początkowy z uwzględnieniem zarobków z okresu od 01.01.1978 r. do 31.12.1987 r. Wcześniej przepisy nie pozwalały wyjść poza rok 1980 jeżeli chodzi o obliczanie kapitału początkowego. Co do zarobków odwołującego w 1982 r. Do obliczenia kapitału początkowego przyjęto za ten rok kwotę 141 587,00 zł. W dokumencie Rp 7 z 28.05.2005 r. za rok 1982 wskazano zarobki odwołującego – 141597 zł. Wskazano także rekompensaty w kwocie 53370 zł. W obliczeniu kapitału początkowego w 2004 r. przyjęto odwołującemu zarobki za 1982 r. – 194967 zł, z uwzględnieniem powyższych rekompensat dla członków rodziny. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego w decyzji z dnia 21.10.2004 r. obliczono według zarobków z lat 01.01.1980 r. do 31.12.1998 r. i ustalono na 125,11%. Do dnia 30.04.1984 r. rekompensaty nie stanowiły podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Powyższe wynika z rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 19.08.1968 r. w sprawie obliczania podstawy wymiaru emerytury lub renty, zasiłków z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz składek na ubezpieczenie społeczne (Dz. U. Nr35 poz.246), uchwały nr 103 Rady Ministrów z dnia 25.05.1971 r. w sprawie składników funduszu płac i pozostałych wynagrodzeń z tytułu pracy w jednostkach gospodarki uspołecznionej, rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 13.12.1976 r. w sprawie dostosowania niektórych przepisów o ubezpieczeniu społecznym i o ubezpieczeniu rodzinnym do zasad określających składniki funduszu płac (Dz. U. Nr 40 poz. 239 z póź. zmianami), rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z dnia 27.12.1983 r. w sprawie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za pracowników uspołecznionych zakładów pracy (Dz. U. Nr 73 poz. 332), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 09.11.1987 r. w sprawie zgłaszania pracowników do ubezpieczenia społecznego oraz składek na to ubezpieczenie (Dz. U. Nr 37 poz.211, uchwały nr 33 rady Ministrów z dnia 25.03.1983 r. w sprawie klasyfikacji wynagrodzeń w jednostkach gospodarki uspołecznionej.

Decyzja w przedmiocie obliczenia kapitału początkowego jest więc zasadna, odwołanie od niej podlegało więc oddaleniu w myśl art. 477¹⁴ § 1 kpc.